

SIMONTORNYAI HÍREK

XXIII. évfolyam 1. szám
2024. január

AZ ÖNKORMÁNYZAT HIVATALOS LAPJA

Ára:
200 Ft

Ismét fordult egyet az idő kereke, s bár az élet folyamata nem áll meg, január 1-jétől új évszám jelzi egy következő szakasz kezdetét. Nehéz időket hagytunk magunk mögött. Megpróbáltatások, feladatok, örömök és eredmények során haladtunk végig, de előre tekintve is hasonlóan színes palettáját láthatjuk a megoldandó feladatoknak, problémáknak. Bizakodva és nagy lendülettel vágunk bele a terveink megvalósításába, a feladataink végrehajtásába. Azt nem ígérhetjük, hogy mindent egy csapásra megoldunk, de minden erőnkkel arra törekszünk, hogy Simontornya fejlődjön, egy élhető kisváros legyen, az itt élők sajátjukként szerethessék, otthon leljenek benne, az ideérkező idegenek pedig igazi vendégszeretettel találkozzanak. Kívánunk minden simontornyai lakosnak jó egészséget, békét, boldog életet, eredményes 2024-es esztendőt!

Simontornya Város Önkormányzata

VÁROSHÁZI TUDÓSÍTÁSOK

Simontornya Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2023. december 18-án tartotta év végi ülését. A jegyzőkönyv teljes terjedelemben Simontornya város honlapján tekinthető meg.

A képviselő-testületi ülés az előző ülés óta hozott fontosabb döntésekről, intézkedésekről szóló tájékoztatóval kezdődött.

Második napirendi pontban Simontornya Város Önkormányzatának 2023. évi költségvetési rendeletét módosította a testület. Az önkormányzat három felteket értékesített 6,5 millió Ft értékben. Visszamenőleges bértámogatás érkezett a pedagógusok esélyteremtési pótlékára, ez 12,6 millió Ft volt. A Kincstár iparüzési adókiesés miatti támogatást, 15,9 millió Ft-ot adott az önkormányzatnak. A komposztálótelephez kapott pótlólagos támogatás 58,6 millió Ft. A VP piac beruházáshoz is érkezett 1,4 millió Ft, 500 ezer Ft értékű intézményi támogatást is kaptunk, így összesen 95,6 millió Ft-tal nőtt az önkormányzat bevétele. Ekkora mértékben emelkedtek a kiadások is, ebben benne vannak többek között a béremelkedések miatti személyi jellegű kiadások, a beruházási kiadások emelkedése, valamint az intézményi finanszírozás növekedése is.

Harmadik napirendi pontban a temetői díjakat vizsgálta felül a képviselő-testület. A hatályos önkormányzati rendelet mellékletében szereplő térítési díjak a következők:

Temetési helyek típusa	Használati idő	Díj
1) a, egyes sírhely	25 év	20.000 Ft+áfa
b, kettős sírhely	25 év	40.000 Ft+áfa
2) Sírbolthely		
a, 2 férőhelyes	60 év	50.000 Ft+áfa
b, 4 férőhelyes	60 év	75.000 Ft+áfa
c, 6 férőhelyes	60 év	100.000 Ft+áfa
3) Urna		
a, 1 személyes fülke	10 év	19.000 Ft+áfa
b, 2 személyes fülke	10 év	38.000 Ft+áfa
c, sírhely	25 év	20.000 Ft+áfa
d, sírbolt	20 év	25.000 Ft+áfa

Az önkormányzat előzetesen vásárolt egy sírhelynyilvántartó-szoftvert, melynek segítségével az ügyintézők 10 hónap alatt összeírták a temető sírhelyeit, legtöbb esetben a sírokon szereplő adatok alapján. Ez sajnos nem ad teljes körű tájékoztatást az elhunytakról, valamint a sírhelymegváltás időpontjáról és időtartamáról, amit pótolni szeretnének a későbbiekben.

Negyedik napirendi pontban a képviselő-testület elfogadta a 2024. évi I. féléves munkatervét, amely az önkormányzat honlapján megtekinthető.

Egyebekben a művelődési ház átvételének feladatairól esett szó, melyben meghatározták az átadás-átvétel időpontját, valamint elfogadták a könyvtár és a művelődési ház működéséhez kapcsolódó dokumentumokat. A könyvtár átszervezésével létrejövő új intézmény a Simontornyai Városi Könyvtár és Művelődési Ház nevet viseli a továbbiakban.

Következő napirendi pontként az önkormányzat intézményeinek bérleti és belépődíjait vizsgálták felül. Először meghatározták a Simontornyai Városi Könyvtár és Művelődési Ház terembérleti díjait, majd emelték a Simontornyai Vár belépőinek árát.

Simontornyai Városi Könyvtár és Művelődési Ház bérleti díjai

nagyterem (rendezvény)	75.000 Ft/nap+áfa+rezi
nagyterem (délelőtt, vásárok)	10.000 Ft/alkalom+áfa (fűtés nélkül)

kisterem	25.000 Ft/alkalom+áfa+rezi
büfé	20.000 Ft/alkalom+áfa+rezi

Simontornyai Vár belépődíjai

felnőtt	1500 Ft
diák/nyugdíjas	800 Ft
családi	3000 Ft

Utolsó napirendi pontként a Varga László Városi Sportcsarnok üzemeltetéséről esett szó, a képviselő-testület nem vette vissza a sportcsarnok fenntartását.

FŰTÉS-TÁMOGATÁS

Simontornya Város Önkormányzata 30.000 Ft összegű fűtéstámogatást nyújt a városban élő 65 év feletti öregségi nyugdíjban részesülő rászorulóknak számára. Az évente egy alkalommal biztosított támogatás 2024. január 31-ig igényelhető a Polgármesteri Hivatalban.

Rászoruló az, akinek a háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 128.250 Ft-ot, egyedülálló esetén a 156.750 Ft-ot.

Kérjük, ha van a környezetében olyan kisnyugdíjas, aki a támogatásra jogosult lehet, tájékoztassa a lehetőségről, vagy jelezze ezt a hivatal felé.

TÁJÉKOZTATÁS

Tájékoztatjuk a tisztelt Lakosságot, hogy az önkormányzat a város közterületein található fák karbantartását tervezi február hónap első felében.

Kérjük, ha problémás fa van a környezetében – közterületen – jelezze a polgármesteri hivatalban:

telefon:
06 (74) 586 929;

e-mail:
simontornya@dielnet.hu

A POLGÁRMESTER TOLLÁBÓL

2024 első polgármesteri beszámolója kapcsán szeretnék boldog új évet kívánni mindenkinek! Az új esztendő is minden biznnyal mozgalmassnak ígérkezik. Az önkormányzati munka természetesen a korábbi években megszokott módon és intenzitással fog folytatódni az új esztendőben is. Szerencsére a beruházások ütemének folytatását garantálják a már megnyert és előkészítés alatt lévő projektjeink. Minden biznnyal ebben az évben már lesz működő komposztáló telepünk, csónakházunk és talán új Penny áruházunk is. A 2024-es év önkormányzati szempontból attól is sajátos lesz, hogy júniusban önkormányzati választásokat is tartunk, viszont a megválasztott új polgármester és képviselők csak október 1-jétől lépnek hivatalba. Sajátos képződménye lesz ez a magyar választási rendszernek, amely akár érdekes helyzeteket is eredményezhet. A lényeg azonban számunkra (polgármester, képviselők) az, hogy a mandátumunk végéig tisztességesen, eskünkhöz híven folytassuk a munkánkat.

Határidős feladataink miatt január elején gyorsan fel kellett vennünk a munkát. A Magyar Falu Program keretében a hónap közepével pályázatot adtunk be a polgármesteri hivatal udvarában lévő ingatlanrész (irattár, garázs, iroda) felújítására. Az épület egy részét már két éve ki kellett üríteni, mert az elmúlt évtizedek hanyagságai miatt fellépő süllyedés következtében az életveszélyessé vált az irattárolási célokat szolgáló épületrész, de az épület többi része is gyalázatos állapotban van. Bizom benne, hogy a közel 50 milliós támogatást megkapjuk, és még ebben az évben megkezdhetjük (a hivatal tervezett energetikai korszerűsítésével összehangolva) az ingatlan felújítását.

A Top Plusz támogatásból folyik a hivatal energetikai korszerűsítésének előkészítése. A gépészet (fűtés, hűtés, erős- és gyengeáramú) tervezési feladatokat már elvégeztük. Az ehhez kapcsolódó építésztervek elkészítését megkezdjük. Január 17-én helyszíni bejárást és egyeztetést tartottunk azzal az építész csapattal, akikkel a feladatra szerződni kívánunk. Elkerülhetetlen az épület részleges átalakítása. Nyílászáró-csere, falazatok, földem hőszigetelése, a gépészeti átalakításhoz kapcsolódó építészeti beavatkozások szerepelnek a pályázatban, ezek a munkák a támogatásból finanszírozhatóak lesznek. Használati okok miatt azonban ettől nagyobb beavatkozásban gondolkozunk. A pénzügyi osztály elhelyezési körülményeinek javítása érdekében válaszfalak bontását is tervezzük, szükséges egy használható teakonyha kialakítása, de a hivatalban további esztétikai beavatkozásokra (burkolatcsere, festések) is szükség lenne. Nyilván ezek megvalósulása csak a szükséges források megléte esetén lesz lehetséges. A pontos műszaki tartalom és a kivitelezéshez szükséges források meg-

határozása után a döntés joga a képviselő-testületé lesz.

Zajlik a Sió-projekt keretében épülő csónakház kivitelezése. Az épület acélváza elkészült, a panelek, üvegfelületek beépítése megtörtént. A januári helyszíni bejárás alkalmával a belső munkálatokat végezte a kivitelező. Az épület várhatóan márciusig elkészül. A külső munkálatok, így a terület rendbetétele a tavasz során történhet meg.

A komposztálótelep gépbeszerzés (kotró-rakodó, gépi rosta) beszerzési eljárása elindult. A legalább két hónapos eljárás végén szerezhethetjük be a szükséges gépeket. Január 16-án a kormányhivatal hulladékkezelési osztálya a hulladékgazdálkodási engedély kérelmünk kapcsán tartott helyszíni szemlét. Várhatóan február közepe után kaphatjuk meg az engedélyt, amelynek birtokában kezdhetjük meg a próbaüzem előkészítését. A fenntarthatóság érdekében már felvettük a MOHU Zrt.-vel a kapcsolatot, aki a magyar hulladékgazdálkodási rendszer kizárólagos szereplője. Szeretnénk, ha az új telep csatlakozhatna a körforgásos gazdaság rendszeréhez, ezáltal bevételhez juthatna a telephely.

Több éve tart a vasútállomás előtti állami út átvételével kapcsolatos kálvária, amely problémái már több alkalommal szerepelt a képviselő-testület előtt. Talán valami újra elindult, de nyilván ezt már évekkal ezelőtt is így gondoltuk. Mint arról korábban beszámoltam, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelővel újra elindítottuk a vagyonátadás folyamatát. Január 10-én a Magyar Közút képviselőjével a helyszínen egyeztetünk az út átvételével kapcsolatos műszaki feltételeinkről. A már korábban is megbeszéltek szerint a vasútállomás behajtó szakaszának teljes felületű aszfaltozását, a kihajtó részen a vízelvezetési problémák megszüntetését követően vennénk át az államtól önkormányzati tulajdonba és így fenntartásba ezt az útszakaszt. A közút tájékoztatása szerint a szükséges javításokat tavasz végén, nyár elején tudnánk elvégezni.

A TOP Plusz Élhető települések felhívásra beadott pályázatunkat az irányító hatóság támogatásra érdemesnek tartotta. A várhatóan 226 millió összértékű projekt támogató okiratának előkészítése érdekében a kincstár hiánypótlási felhívást küldött. A támogató okirat kiadását követően kezdődhet meg a projekt előkészítése, amely alapvetően a körárok felső és középső szakaszának rendezését tartalmazza. Ennek keretében megvalósulhat a Várkert utcai tisztítóvíz dekantált víz elvezetésének kiépítése (heti kb. 50 m körárokba vezetése), a Várkert és Petőfi utcák közötti árokszakasz burkolása, a kultúrház mögötti árok kotrása, mederrendezése, közösségi hasznosítása (sétálóutca bútorokkal, kandeláberekkel), a meder kotrása a Simotrade-ig, a László király utca végén egy nagyobb felületű víztározó (tó) kialakítása, közösségi célú hasznosítása, kertészet területén egy 2000 m-es öntözővíz tározó kialakítása, a

már kialakított szivattyútelep nyomóvezeték mobil részének végleges kialakítása (Sió töltés alá helyezése). A támogató okirat kézhezvételét követő 8 napon belül meg kell keresnünk a Lázár János vezette Építési és Közlekedési Minisztériumot, hogy nyilatkozzanak a vonatkozó, 2023 nyarán elfogadott törvény szerint, hogy az állam igényt tart-e a beruházás kivitelezésére. Mindezek szerint előfordulhat, hogy a terveink megvalósításának közvetlen megbízói jogát a város elveszíti. Mindezt nagyon nem szeretnénk.

Megkezdjük az önkormányzat 2024. évi költségvetésének előkészítését. A rendelkezésre álló tervezési adatok alapján megállapítható, hogy az idei év sem hozza el a várt Kánaánt, de visszafogott és feszes gazdálkodással talán biztosítható lesz az önkormányzat gazdálkodásának stabilitása. A tervezés során mindenképpen könnyebbséget jelent az előző évhez viszonyított energiaár-csökkenés, valamint az önkormányzati energiamegtakarítást eredményező előző évi beruházások hatásai. Pénzügyi szempontból nehézségeket okoz a kötelező béremelések okozta költségvetési teher, amelyet csak részlegesen pótol a központi költségvetés. Kormányzati döntések következtében egyre nagyobb bérkülönbségek alakulnak ki az önkormányzati szférán belül, amelyek már komoly feszültségek forrásai is lehetnek az önkormányzat különböző területein dolgozó munkavállalói között. Az egészségügy és az oktatás területén folyamatosan zajlik a bérek rendezése, amely a területen dolgozóknak piac képes jövedelmeket eredményez. Az önkormányzati szféra nagyobb részén viszont hosszú idő óta a kötelező minimálbéremelésen kívül más nem valósult meg. A szakmunkás (középiskolázó béreket) a minimálbéremelések viszik valamelyest előre. A törvényben szabályozott bértáblák miatt a felsőfokú végzettséghez kapcsolódó bérek viszont nem mozdulnak, így a felsőfokú bérek elinflálódtak, a pályakezdők esetében már a középkiskolázó végzettséghez kapcsolt bérek alá kerültek. Ma az önkormányzat rendszerében bruttó 240-400 ezer forint közötti béreket tudunk adni, amelyek sajnos nem piacképesek. A helyzet aggasztó, kezelése az önkormányzat lehetőségein túl mutat.

A képviselő-testület döntésének megfelelően 2024. január 1-jei időponttal a kötelező önkormányzati feladatot képező közművelődési tevékenység ellátását az önkormányzat visszavette a TEMI-Fried Közművelődési Alapítványtól. A városi könyvtárral közös egységet alkotó új intézményt Vácziné Horváth Anikó vezeti. Az átadás-átvétel feladatai megkezdődtek. A korábbi feladatellátó januárban a képviselő-testületnek beszámol a 2023-as tevékenységéről, majd ezt követően kerülhet sor a két szervezet közötti elszámolások lezárására.

Torma József

MERRE TÖVÁBB SIMONTORNAYA?

Jövőt firtató beszélgetésre invitáljuk mindazokat, akik szeretnék részt venni a településünk jövőjének tervezésében, fejlesztési irányainak meghatározásában.

A BESZÉLGETÉS MODERÁTORA:

TORMA JÓZSEF
POLGÁRMESTER

HELYSZÍN

SIMONTORNyai VÁROSI
KÖNYVTÁR ÉS MŰVELŐDÉSI
HÁZ, KLUB ÉPÜLET

IDŐPONT

2024. JANUÁR 31. 17.00

GONDOLATÉBRESZTŐ A BESZÉLGETÉSEZ:

- Simontornya jövőt befolyásoló adottságai
- Melyek azok a világban, szűkebb hazánkban zajló (környezeti, gazdasági, társadalmi) változások, amelyekre helyben is reagálni szükséges?
- Ember és természet kapcsolata, milyen irányba kell változtatnunk magatartásunkon?
- Mitől lesz élhetőbb a település (melyek a legfontosabb fejlesztési irányaink)?
- Közösségek szerepe a jövő építésében, közösségépítés lehetőségei

Tudjuk, hogy sokan vagyunk, akik nem csupán büszkék Simontornyára, a város múltjára, természeti és épített örökségeire, hanem a régi értékek megőrzését, az újabbak teremtését is igyekeznek előmozdítani. Régi elképzelésünk az, hogy egyesítsük ezeket az erőket és egyfajta lokálpatrióta szellemi műhelyként a város fejlődése szolgálatába állítsuk. Ha úgy érzed, hogy igazak rád a fenti gondolatok és szívesen részt vennél ebben a munkában, akkor sok szeretettel várunk!

SZÜLETÉS DECEMBERBEN:

Fekete Lara Szofia

HÁZASSÁGKÖTÉS DECEMBERBEN:

Fenyvesi Ádám és Pápai Angéla

Hutflesz Tibor és Szabó Szilvia

BÚCSÚZUNK SIMONTORNAYA ELHUNYT LAKOSAITÓL: HUBERT JÓZSEFNÉTŐL ÉS FODORNÉ CSAJÁGI ILONÁTÓL

„Elmentél egy végtelen hosszú útra,
melyről visszanézni lehet, de visszajönni soha.
Hazafelé nem építettek utat, de ha mégis lenne egy irány,
mely otthonod felé mutat: ugye hazajönnél?
Visszahozna a szeretet, letörölnéd arcunkról
az Érted hulló könnyeket.”

(A névsor a Simontornyai Polgármesteri Hivatal nyilvántartása alapján készült.)

Csapó Jánosné Küzdő Gabriella

1935–2023

Gabi néni 1935. január 1-jén született és életének 89. évében, 2023. december 16-án hunyt el. A tiszta erkölcsökre alapozott Küzdő-család negyedik gyermekeként látta meg a napvilágot, majd őt követte még három testvére. A hét testvér az édesanyjuk korai halála után is nagy szeretetben, összetartásban nevelkedett. Gabi néni tevékeny életével Simontornya egyik meghatározó és megbecsült tagjává vált. Vegyésztechnikusként került a börgyárba. Egy ideig a laborban, majd az üzemben dolgozott, hosszú éveket krómos fémüvezetőként, később gazdasági igazgatóhelyettes lett. Nagyon sokat utazott, a világ számos pontján megfordult, képviselte a börgyárt és gyűjtötte a tapasztalatokat. Szakmai munkájával kimagaslott. Több kitüntetés is átvehetett, ezek közül az egyik miniszteri dicséret, a Könyvüipar Kiváló Dolgozója cím. Munkatársai szerették, megbíztak benne, mindig készségesen segített az embereknek, soha nem élt vissza a helyzetével. 1967-től három cikluson keresztül országgyűlési képviselő volt.

Az 1958-ban induló SBTC női kézilabda csapat alapító tagja lett, majd az 1970-es években sportelnöknek választották.

A Börgyári Nyugdíjas Klub létrejöttét is neki köszönhetjük, haláláig tagja volt a klubnak, annak programjain rendszeresen részt vett.

Férje Csapó János, akivel 2023. november 15-én ünnepelték 65. házassági évfordulójukat.

Egy gyermekük, Róbert és általa két unokájuk született. Márton, aki a Bethesda Gyermekkórház orvosa, és Dóra, aki idén végez a művészeti egyetemen.

Nagy tisztelettel búcsúznak Gabi nénitől Simontornya város vezetése és minden lakója nevében.

Emlékét kegyelettel és szeretettel megőrizzük!

ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS

2023. december 3-án a Vak Bottyán Általános Iskola 3. a osztályos tanulói adtak műsort és gyűjtötték meg a város adventi koszorúján az első gyertyát.

2023. december 10-én az óvodások szereplése után jelképesen a vártéren gyűlt fel a második gyertya.

2023. december 17-én a Kramer Ferenc kórus előadása után, meggyulladt a harmadik gyertyaláng is.

2023. december 23-án az esős idő ellenére, szívünket átjárta a melegség, miközben az Őszikék klub tagjai műsorát néztük és meggyűjtötták a negyedik gyertyát is.

A gyertyagyűjtások alkalmával meleg tea és forraltbor melengette az átfázott testeket. A szereplőket és az ünneplőket mandarinnal, szaloncukorral és mézeskaláccsal vendégelte meg az önkormányzat.

G.H.H.

ADVENTI VÁSÁR

December 9-10-én adventi vásár várta a város lakosságát a vár előtti téren. Változatos programokkal és látványos elemekkel színesítették az alkalmat. Az idei évben az önkormányzat végezte a vásár szervezését, előkészületeit és lebonyolítását. Személyes kedvencem a Kackiás Verklis, azaz Ring István volt. Megjelenésével és előadásával egy elmúlt korszakot idézett meg, egyszemélyes zenekarként szórakoztatta közönségét. Hangszeréhez a magyar zenei átiratokat, lyukszalagokat saját maga készíti, ettől is egyedülálló produkciója. Repertoárját (mely nemzetközi) folyamatosan bővíti egykori hazai dalokkal, slágerrel. Hítvallása szerint: „Magyar verkliből magyar zene is szóljon!”

A gyerekeket Mikulásfalvi játszótér várta az Ószikék klub épületében, 13 különböző játék lehetőséget biztosítva: Óriás kará-

csonyi mágneses kirakó, Hóember öltöztető, Karácsonyfa-díszítő, Hóember lengőteke, Mikulás-kvízjáték ajándék édességgel, Mikulás postaláda, Karácsonyi kötéllabirintus, Óriás karácsonyi színező, Mikulás-memória, Karácsonyi óriás tiltó, Mikulás pónicikli, Szaloncukor-válogató, Hógolyó célba dobó és Kötél az agancsra elnevezésű játék. Itt minden korcsoport jól szórakozott.

Szombaton délután 17.00 órai kezdettel Singh Viki koncertjén megtelt a rendezvénytér emberekkel. Ha valaki esetleg

kint rekedt, a tábortűz mellett melegedhetett ezen a hűvös estén.

Nagyon csodálatos elem volt a fényfestés a vár falán. Három oldalról vetítették meg a várat állóképekkel és félóránként változtak a képek.

Mindkét napon harminckét árus kínálta portékáját a vásárra érkezőknek.

Vasárnap délután a Zeng együttes szórazottatta a gyermekeket és szüleit, majd 17.00 órától Pethes Máté és Szabó Eszter koncertjét élvezhették a kilátogatók.

Este a Krammer Ferenc kórus tagjai flashmob-bal készültek (flashmob = olyan emberek csoportja, akik hirtelen összegyűlnek nyilvános helyen, rövid ideig fellépnek, majd gyorsan szétesznek, céljuk a szórazottatás) A vártéren a kórus tagjai az emberek között elvegyülve, mécsessel a kezükben voltak be szó nélkül embereket közös karácsonyi dalok éneklésébe. Ezzel a különleges elemmel zárult a karácsonyi forgatag.

G.H.H.

AJÁNDÉKOSZTÁS A VÁROSI FENYŐFÁNÁL

Már hagyománnyá vált, hogy karácsony előtt a Segítő Kezek ajándékokat gyűjtenek gyerekeknek, melyet szépen becsomagolva elhelyeznek karácsony előtt a városi fenyőfa alatt. Az idei évben 142 csomagot sikerült készíteni és ezzel sok-sok gyermeknek boldogságot szerezni.

G.H.H.

ADVENTI KONCERT

2023. december 17-én a KRAMMER Ferenc kórus adventi koncertjén hangolódhattunk a karácsonyra. A meghittség és szeretet járta át a katolikus templom telített padosorait, miközben az előadást hallgattuk. A rendezvényen a Temi Fried Művelődési Ház kórusa is fellépett egy dalsokkal. Köszönjük az élményt!

G.H.H.

MINDENKI KARÁCSONYA

Már hagyománnyá vált, hogy az önkormányzat minden évben ajándécsomaggal kedveskedik minden bölcsődés, óvodás és iskolás gyermeknek, akik hálából egy vidám karácsonyi műsorral fejezik ki köszönetüket.

G.H.H.

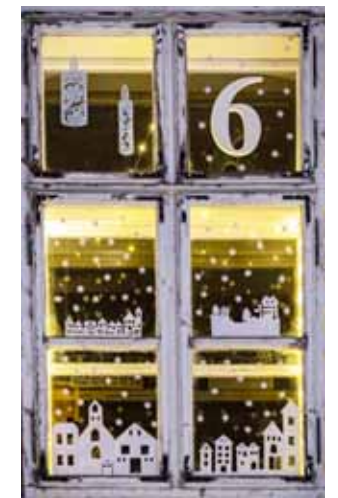

ADVENTI KALENDÁRIUM

Simontornya Város Önkormányzata 2023-ban ismét meghirdette az élő adventi kalendárium akciót.

A program lényege, hogy december 1. és 24. között minden nap felgyulladnak a fények egy ablakban, ahhoz hasonlóan, ahogy az adventi kalendáriumban kinyitunk egy-egy ablakot.

Az eddigiektől eltérően most nem házaknál elszórtan, a város különböző pontjain, hanem a simontornyai ferences rendház épületén „nyíltak” ki az ablakok, így a 24 fényben úszó, feldíszített ablakot egy helyen lehetett megcsodálni.

Gasztrosarok – január

A katolikus egyházban a karácsonyi ünnepkör advent első vasárnapjától vízkeresztig tart. Vízkereszt ünnepéhez számos népszokás kötődik; ezek közül ma már csak az él, hogy ekkor szokás leszedni a karácsonyfát. Magyarországon vízkereszt napjától kezdve számoljuk farsang időszakát, amely hamvazószerdáig tart.

A farsang a tavaszvárás pogánykori, igen változatos ünnepeiből nőtt ki, gyakorlatilag zajos mulatozás, a tréfacsinálás, bolondozás, eszem-iszom és az advent lezárásával a párkeresés, udvarlás időszaka.

A farsangi időszak alatt nagy lakomából sincs hiány. Ilyenkor kerülnek az asztalra a gazdag, húsos levesek, a gulyás és a babgulyás. A főételek közül a borral sült, „részeses” húskok számítanak tipikus farsangi fogásnak. Azonban a legklasszikusabb farsangi finomság a fánk, amely tájegységenként más-más formában köszön vissza. A közkedvelt szalagos fánk mellett több helyen készítettek képviselőfánkot és forgácsfánkot is, de az almából vagy túróból készült változata is sokak kedvence.

Én most egy farsangi fánk (szalagos fánk) receptjét hoztam a kedves olvasóknak:

Hozzávalók: 1 kg liszt, 100 g cukor, 10 g só, 8 db tojássárgája, 200 g baracklekvár, 1 db citrom reszelt héja, 200 g vaj, 50 g élesztő, 500 ml tej, 50 ml barackpálinka a töltelékebe, 60 ml rum a tésztába, 30 g vaníliás cukor.

A tejet meglangyosítjuk, a lisztet átszitáljuk. Kevés langyos tejben az élesztőt simára keverjük, adunk hozzá egy kevés cukrot és lisztet. Palacsintatészta sűrűségű kovászt készítünk, melynek a tetejét kevés liszttel meghintjük. Amíg a kovász pihen, a vajat megolvasztjuk, a sót és a porcukrot a visszamaradt tejben feloldjuk. A tojásokat szétválasztjuk. Ha a kovásznak duplájára nőtt, akkor keverőedénybe tesszük a lisztet, a kovászt, a langyos tejet, a tojássárgáját, az ízesítő anyagokat. A tésztát lassan összedolgozzuk, apránként hozzáadagolva az olvasztott vajat. A tésztát addig gyúrjuk, dagasztjuk, míg szép hólyagos nem lesz, és el nem válik az edény falától, valamint a kezüinktől. A tésztát megkelesztjük.

Kis edényben lisztet és egy 8-10 cm átmérőjű fánkszagatót készítünk elő. A kelesztett tésztát lisztezett nyújtótáblára borítjuk, majd 2 cm vastagra nyújtjuk.

A lisztbe mártott fánkszagatóval hirtelen mozdulattal szaggatjuk ki a fánkokat. A fánkokat lisztezett konyharuhával borított tálcára helyezzük, majd másik konyharuhával leborítjuk, langyos helyen kelesztjük.

A megkelt fánkokat óvatosan felemeljük, közepükbe mélyedést alakítunk ki, majd a mélyedéssel felfelé, közepesen meleg olajba helyezzük és sütjük, közben fedővel lefedjük. Amikor az egyik oldaluk megsült, leemeljük a fedőt, a fánkokat megfordítjuk, és fedő nélkül fejezzük be a sütést. A fánkokat lecsepegtetjük, mélyedéssel felfelé meghintjük porcukorral, a mélyedésekbe rumos baracklekvárt töltünk.

ZÖLDSAROK

Kedves Olvasó!

Gondolkoztam, mi legyen az év első cikkének témája, és nem is lehet más, mint az új év, új szabályok mentén az új országos visszaváltási rendszer. Igaz, tavaly július elsején kapta meg a MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. a kizárólagos koncessziójogot a magyar hulladékgazdálkodásban, és akkor már sok változás végbe is ment. De 2024. január elseje is egy mérföldkő volt, mégpedig a kötelező visszaváltási rendszer bevezetése. Vannak boltok, ahol kötelező működtetni, és vannak boltok, ahol opcionális. Először választottam egy www.telex.hu cikket, Krász Zsombor írását, ami részletesen bemutatja az egész elképzelést, majd megpróbálok utánajárni, hogy helyben nekünk milyen lehetőségeink vannak.

Minden, amit a januárban induló visszaváltási rendszerrel tudni érdemes

Milyen termékeknél kell majd betétdíjat (visszaváltási díjat) fizetnünk?

Csak azokra az italtermékekre vonatkozik majd az új szabályozás, amelyek vagy fogyasztásra készek, vagy koncentrátumok, a csomagolásuk pedig műanyagból, fémből vagy üvegből készült, és 0,1 és 3 liter közé esik az űrtartalmuk. Vagyis ebbe a kategóriába esnek a sörösdobozok és az üdítőitalos palackok is. Az egyetlen kivétel ez alól a tej és a tejalapú italok jelentik, ezeknél továbbra sem lesz betétdíj, ahogy a papíralapú csomagolásoknál, például gyümölcsleveknél sem. Fontos, hogy a szabályozás csak italokra vonatkozik majd, ezért az olyan folyékony, üvegben tárolt, de nem ivásra szánt termékeknél, mint a térszuszók, nem kell betétdíjat fizetni.

Hány forint lesz a betétdíj?

A legtöbb italnál 50 forint, mivel ezek csomagolását csak egyszer lehet használni, mielőtt azt újrahasznosítanák. Emellett találkozhatunk az úgynevezett „többutas” csomagolásokkal is, ilyenek például bizonyos borosüvegek, a legtöbb félliteres, üveges sör vagy egyes szörpök üvegei. Ezek jellemzője, hogy újratölthető, így nem kell egy használat után összezúzni őket, általában üveg-alapúak, és sokszor már most is betétdíj van rajtuk. Az ilyen csomagolásoknál a gyártó mondja meg, hogy mennyi legyen a betétdíj, így 50 forintnál több és kevesebb is terhelheti majd őket. Külön nehézség viszont a többutas csomagolásoknál, hogy ezeket nem lehet majd minden automataban visszaváltani, csak ott, ahol forgalmazzák az adott terméket. A nagyobb áruházak többségét viszont olyan gépekkel fogják felszerelni, amelyek az ilyen üvegeket is visszaveszik.

Tehát pénzt nyerünk, ha visszavisszük az üvegeket?

Így is mondhatjuk, a szakértők közül néhányan egyfajta ösztönzőként, mások inkább büntetesként jellemezték a betétdíjat, ami arra motivál minket, hogy szelektíven gyűjtsük a szemetünket. Pluszba maximum akkor kerülünk, ha a mások által megvásárolt termékek palackjait váltjuk vissza.

Mi lesz az olyan üvegek betétdíjával, amiket nem váltanak vissza?

A visszaváltórendszer a gyakorlatban úgy fog kinézni, hogy először a gyártó fizeti ki az üvegén lévő betétdíj összegét a Mohunak, majd rögtön be is hajtja, amint egy forgalmazó megveszi a terméket. Aztán a bolt is a betétdíjjal együtt vásárolja meg a gyártótól vagy a nagykereskedőtől a terméket, amelyet végül nekünk is a betétdíjjal együtt értékesít – így a betétdíj valódi összege tulajdonképpen a Mohu számláján várakozik, amíg az üveg végigér a teljes ellátási láncon.

Ebből következik, hogy a vissza nem vitt üvegek betétdíja a rendszer üzemeltetőjénél, a Mohunál

marad majd. Így minden vissza nem váltott palackon 50 forintot nyer a vállalat, amit a rendszer működtetésére kell fordítania.

Akkor továbbra is gyűjthetem a szelektív kukába a palackokat?

Az így gyűjtött italosüvegek újrahasznosítása természetesen most sem szűnik meg, de ez esetben elveszítjük a betétdíjat. Külföldön egyébként kísérleteznek már a DDRS, azaz a digitális visszaváltórendszerekkel is, van olyan, ahol például az üveg vonalkódját lefotózva, majd a flakont otthon a szelektívbe dobva is visszakaphatjuk a pénzünket. Az általunk megkérdezett szakértők között nem volt egyetértés arról, mennyire hatékonyak az ilyen rendszerek.

Hogy fog kinézni a visszaváltás?

Ha szeretnénk visszakapni a betétdíj összegét, a palackokat be kell dobniuk egy visszaváltó automataba. Nagyon fontos, hogy a korábbi, otthoni szelektív gyűjtéssel ellentétben a flakonokat nem szabad majd összenyomni, mert akkor a gép nem fogja felismerni őket, és nem kapjuk vissza a pénzünket.

Milyen formában kapom vissza a pénzem?

Három választási lehetőséget fog felajánlani nekünk a gép:

- egy mobilalkalmazás segítségével visszautalják a számlánkra a betétdíjat;
- attól függően, hol van az automata, egy utalványt is felajánlhatnak nekünk a betétdíj összegével, amit utána levásárolhatunk a boltban;
- a pénzt jótékony célokra adományozhatjuk, ez a rendszer kezdetén a gyermekegészségügy lesz, bár azt nem tudni egyelőre, ez konkrétan melyik szervezetet jelenti majd.

Jó, jó, de hol lesznek ezek az automaták?

A rendelet szerint visszaváltó automatákat a Mohunak minden 400 négyzetméteresnél nagyobb üzletbe, és minden 1000 főnél népesebb településre kell telepítenie. Ez a Mohu szerint országsszerte körülbelül kétezer automatát jelent a rendszer indulásakor, de önkéntes alapon mások csatlakozását is várja a cég.

És ha nincs a közelemben se nagy település, se áruház?

Több szakértő is kifogásolta, hogy a kis településen élőknek az új rendszerben akár fél órát kell autózniuk egy visszaváltópontig, így lehet, hogy nem is éri meg nekik visszavinni az üveget.

Ezt a Mohu pályázattal szeretné megoldani, amelyhez a 400 négyzetméteresnél kisebb üzletek, benzinkutak csatlakozását is várják majd – ezeknek ez érdekük is lesz, hiszen ha valaki hozzájuk viszi vissza üvegét, valószínűbb, hogy ott vásárolni is fog.

És ha nem fér be a boltba az automata?

Az ilyen kisebb üzletek is csatlakozhatnak majd, itt a boltosnak kell egy telefonos applikációval lecsipogtatni az üvegeket, amiket aztán a Mohu átvesz tőlük. A cég tervei szerint így a nagy júliusi

átállásra már 5-6 ezer visszaváltópont is lehet az országban.

Januárban vagy júliusban indul a rendszer?

Ugyan a visszaváltás hivatalosan január 1-jétől működik, a gyártóknak július 1-jéig adtak haladékot, hogy átálljanak az új rendszerre, és az italkat a betétdíjas csomagolásokban kezdjék árulni. Így júliusig még olyan italokkal is találkozhatunk, amelyekre nem kell betétdíjat fizetni.

Tehát ugyanaz az üdítő kétféle csomagolásban lesz a polcon?

Mivel a gyártóknak nem kötelező még januártól a váltás, a legtöbben valószínűleg kívánnak, és nyáron fognak csak a betétdíjas csomagolásokra átállni, így addig ezeket a termékeket betétdíj nélkül tudjuk majd vásárolni. Így a januári induláskor esélyesebb, hogy még csak elvétve fogunk a polcon betétdíjas termékekkel találkozni.

De akkor honnan tudom, hogy betétdíjas-e a csomagolás?

Könnyű lesz felismerni a visszaváltható üvegeket, mivel a gyártóknak egy kis címkét kell majd elhelyezniük a terméken, ami azt is jelezni fogja nekünk, hogy a palack egy-, vagy többutas csomagolású-e. Emellett pedig a boltoknak is kötelező lesz a számlán külön sorban feltüntetni, ha egy üvegen volt betétdíj.

Akkor a kocsmban is betétdíjat kell majd fizetnünk?

Az Energiaügyi Minisztérium a megkeresésünkre elmondta, hogy a szórakozóhelyeknek nem kell majd a betétdíjat felszámolniuk a helyben fogyasztó vendégeknek. A kocsmban már korábban is találkozhattunk az újratölthető üvegeken betétdíjjal, amit a vendéglátás saját kárára elengedett, annak reményében, hogy úgyis ott hagyjuk az üveget – ezekben most sem lesz változás.

Szerintem nagyon átfogó, lényegre törő, érthető a telexes cikk. Itt a kérdés még, hogy városunkban milyen lehetőségeink lesznek. Fentebb olvasható volt, hogy a január 1-jéből valószínű július 1-je lesz az a dátum, amikor mindenhol esély lesz a visszaváltásra. Simontornyán a Coop Supermarketben lesz kötelezően automata elhelyezve, de még nem elérhető. A kedves üzletvezető, Erika megígérte, amint több információja lesz az indulásról, szólni fog, én pedig jelezni fogom az olvasóknak. Még Néth Tiborné, Anikó is megígérte, hogy automatát Sió Market Vegyeskereskedésbe. Bizunk a szolgáltatásban, és mielőbb jóváhagyja, illetve üzembe is helyezi a kért masinát.

A végén pedig csak emlékeztetőül a hulladékcsökkentés 5 pontját, mert ugye a célunk a kevesebb hulladék termelése: Reduce (Csökkentsd), Refuse (Utasítsd vissza), Reuse (Használd újra), Recycle (Hasznosítsd újra), Rot (Komposztáld). A visszaváltási rendszer a Recycle kategória, mikor már van hulladékunk, de megpróbáljuk szelektálva újrahasznosítani.

Köszöni a Föld!

Körtés Kinga